

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 3. Naročnina in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 3.

Štev. 12.

V Ljubljani, dne 18. junija 1903.

Leto XVI.

Srbska kraljeva dvojica umorjena. Nepričakovan konec Obrenovičev.

Silno žalostna usoda plava od početka sem nad srbsko vladarsko hišo Obrenovičev. Drugi nje član, knez Mihael, je pal kot žrtva morilske roke v parku Topčideru; kralj Milan je umrl v prognanstvu, zapuščen od žene in sina, in mladi kralj Aleksander je pal sedaj na sv. Rešnjega Telesa dan kot žrtev zarote in z njim kraljica Draga, njen brat Lunjevica, ministerski predsednik, srbski general Marković, in še cela vrsta drugih dvorjanov. Kakor se poroča, je padlo v triurnem klanju do tristo oseb.

Z Aleksandrom izgine mlada dinastija Obrenovičev iz zgodovine in na prestol v kraljevem Belgradu je vojaška revolucija posadila pretendenta princa Karagjorgjevića, potomca nekdanjega Črnega Jurija, borilca za svobodo srbsko.

Ta nenadni, grozoviti preobrat v Srbiji ne prihaja čisto nepričakovano, kajti vedne premembe v ustavi, velike krivice in nasilja, ki jih je trpel srbski narod, pred vsem pa spačenost, ki je vladala v srbskih vladarskih krogih, vse to je nujno klicalo po premembi. Kajpada ni nihče pričakoval tako žalostnega konca.

V naslednjem podajemo „Domoljubovim“ bravcem podrobnejši opis krvavih dogodkov, ki so se vršili med pol 11. in 2. uro v noči na 11. junija. Seveda niso znane popolno vse podrobnosti, ker zarotniki častniki ne marajo še s pravo barvo na dan in se bo pred vsem težko izvedelo, kdo je bil prvi proizročitelj krvavega klanja.

Mož, v čegar prid se je izvršil grozni čin, novi proglašeni kralj Peter Karagjorgjević trdovratno taji, da bi bil on sploh kaj

Peter I. Karagjorgjević
novi srbski kralj.

vedel o zaroti. Znani so torej doslej le častniki, ki so čin izvršili. Naslednje poročilo o dogodkih nekako najbolj soglaša z vsemi doslej došlimi poročili.

Krvavo klanje.

V sredo okolo enajste ure ponoči naznanil je strel iz topa, da je prišel trenutek, v katerem naj

† Aleksander Obrenović,
kralj srbski.

zarotniki začnejo izvrševati svoj posel. Eden del šestega pešpolka je obkrožil kraljevi dvorec, konak imenovan, drugi del pa je s silo udril vanj in v trenutku premagal straže. Zarotniki ubili so koj poveljnika straže Pera Panajatovića. Ko se je to zgodilo, odpravili so se zarotniki pod vodstvom Naumovića in polkov. Mičića proti stanovanju kraljevske dvo-

jice. Zarotniki so bili zgolj častniki in vsi oboroženi z revolverji. Naumović je odprl vrata spalnice kraljevske dvojice z dinamitom. Kralj in kraljica bila sta že v postelji. Ko so vstopili v spalnico zarotniki, se je kralj Aleksander koj dvignil ter ostal na postelji sedeč. Naumović pokaže kralju neki spis ter zahteva od kralja, da ga koj podpiše. V tem spisu je stalo zapisano, da se kralj odpove prestolu, ker je vsled svojega zakona s priprosto in zloglasno žensko Drago Mašin spraval ob dobro ime državo in jo dovedel tudi skoro do propada. Kralj je naglo prebral listino, potem pa je zgrabil za revolver, ustrelil ž njim Naumovića, ki se je zgrudil mrtev na tla. Zdajci pristopi h kralju polkovnik Mičić vzame listino, iz rok padlega Naumovića ter jo zopet predloži kralju in zahteva, da jo podpiše.

Zdaj šele sta spoznala kralj in kraljica celo nevarnost, katera jima je pretila. Obadva skočila sta s postelj, se zavila v ogrinjala, se objela, potem pa zbežala v naglici iz spalnice. Tekla sta iz sobe v sobo, s hodnika na hodnik, a zarotniki so jima bili vedno za petami, pomoči pa ni bilo nikoder. Prosila sta zarotnike, naj jima pusté vsaj pri življenju; a zaman, zarotniki streljali so na nju iz revolverjev in zadeta sta bila obadva smrtno ter se zgrudila na tla. Kralja Aleksandra je ustrelil major Luka Lazarević, ki je prišel pred dvema letoma v kraljevo nemilost. V tem hipu je prihitel na pomoč kraljevski dvojici

kraljevi adjutant general Lazar Petrović, ki je začel koj streljati in je tudi ranil stotnika Dimitrijevića, a tudi on bil je koj umorjen.

Okoli dveh popolnoči pritekla sta v dvorec kraljičina brata, podpolkovnika Nikodem in Nikolaj Lunjevica, ki sta stanovala v trdnjavi in sta šele tedaj doznala o tem, kar se godi v dvorcu. Bila sta takoj oba ubita. Zarotniki podali so se potem iz dvorca na stanovanje ministerskega predsednika Cincara Markovića in potem na stanovanje Markovićevega svaka, stotnika topničarstva, Jovana Milkovića, koja so istotako umorili. Potem poiskali so na lastnem stanovanju še ministra za notranje zadeve Teodorovića, in ga umorili z njegovo hčerjo vred. Istotako so na lastnem stanovanju umorili tudi vojnega ministra Pavlovića, vse ostale ministre pa zaprli. Vsa ta grozodejstva izvršena so bila v času dveh ur. Med tem, ko so zarotniki v dvorcu in drugod morili, zasedli so vojaki vse ulice in pred dvorec postavili več topov. Vojaštvo je ostalo na ulicah do poludne. Trupli kralja in kraljice zavili so koj v rjuhe ter vrgli na spodaj nahajajoče se dvorišče. Kraljica, pravijo je ostala koj mrtva, dočim je kralj baje živel še do 4. ure zjutraj. Trupli kralja in kraljice so na tistem pokopali naslednje jutro ob 3. uri.

Kaj je povzročilo umor?

Vzrokov za ta krvavi dogodek je bilo, kot smo omenili več, vendar pa bi se morda preobrat še ne bil izvršil tako naglo, da si ni kralj s svojim posto-

† Draga Mašin,
kraljica srbska.

panjem vzgojil toliko osebnih sovražnikov v armadi in med bivšimi ministri. Največjo napetost proti kralju Aleksandru sta pa povzročila kraljica Draga in njen brat Nikodem Lunjevica. Draga je z različ-

nimi intrigami hotela svojega brata usiliti za srbskega prestolonaslednika. Kralj Aleksander je bil igrača v rokah te slavohlepne in hinavske ženske, ki je kralja kot vdova inženirja Mašina tako omamila, da jo je po devetletnem znanju res poročil in povzdignil na kraljevski prestol, meneč, da mu res podari prestolonaslednika in ohrani rod Obrenovičev, kakor ga je vedno „farbala“. Mati kralja Aleksandra, sedaj na Francoskem živeča kraljica Natalija, je dobila o tem poročila in pisala sinu, da je skrajni čas, da se od Drage loči, nakar bi se Natalija zopet vrnila v Beligrad. Aleksander, katerega je oče Milan silno pokvaril, se ni oziral na materine svete, Lunjevica pa je postal tako predrzen, da kot častnik niti svojih predstojnikov ni hotel več pozdravljati. To je rodilo vedno večji odpor v armadi. Tembolj je naraslo ogorčenje proti kralju, ko je pričel vladati z najskrajnejšim terorizmom in je ustavo odpravil. Pri zadnjih volitvah so s tem terorizmom zmagali izključno le pristaši kralja Aleksandra. Uspeh tega terorizma je smatral za veliko svojo zmago, in se vsled tega čutil popolnoma varnega, tembolj, ker mu je šele pred par dnevi 800 srbskih pevcev priredilo burne ovacije.

V zadnjih dneh so mu ministri in razni drugi državniki opetovano svetovali, naj se čim preje loči od Drage ter jo zapodi čez mejo in se poroči morda s črnogorsko princezino Ksenijo, toda Aleksander, ki ga je imela Draga popolnoma v svojih zanjkah, je ravno tako malo poslušal ta nasvet, kakor tedaj pred poroko. Postal je žrtva zlobne ženske.

Nova vlada in novi kralj.

Novo srbsko vlado je takoj sestavil največji Aleksandrov nasprotnik Avakumović, ki je prevzel ministersko predsedstvo. Zunanje zadeve je poveril Kaljeviću, notranje Protiću, vojno Atanackoviću, finance dr. Velikoviću. V nisterstvu so poleg tega še polkovnik Aleksander Mašin, svak kraljice Drage, Genčić, Stojanović in Simković. Z malo izjemo so bili vsi zagrizeni nasprotniki kralja Aleksandra, ker so vsi kolikor toliko čutili njegovo nasilje. Ta vlada je sklicala srbski parlament, senat in skupščino, na ponedeljek, 15. t. m., da v sporazumu z ljudstvom in armado izvoli novega srbskega kralja, ki so ga zarotniki že prej določili v osebi Petra Karagjorgjevića (izgovori: Karadžordževića).

Ustanovitelj vladarske hiše Karagjorgjevičev je Jurij Petrović, imenovan Karadjordje „Črni Jurij“. Rojen je bil 21. decembra 1766 v Viševcu pri Kragujevcu kot sin ubožne rodbine. Takoj v zgodnji mladosti je šel v gore in osnoval prvo vstajo proti Turkom l. 1787. Leta 1804. je stopil zopet na

čelo vstaje proti Turkom v Sibnici in v Semendriji so ga izvolili poveljnikom. Leta 1810. je bil s pomočjo Rusije imenovan „poveljnikom Srbije“. Pozneje so ga v domovini umorili. Njegov sin Aleksander, oče novega kralja Petra Karagjorgjevića, je bil rojen 11. oktobra 1806 v Topoli na Srbskem ter je po umoru svojega očeta l. 1817. postal ruski častnik. Mihael Obrenović ga je pozval v Srbijo in ga imenoval za svojega pribočnika. Po Mihaelovem padcu l. 1842. je bil Aleksander izvoljen za kneza; priznali sta ga Rusija in Turčija. Skupščina pa je dné 22. decembra l. 1858. zahtevala njegovo odpoved. Aleksander Karagjorgjević je pobegnil k Turkom. Naslednji dan so ga odstavili in izvolili starega Miloša. Umrl je 3. maja l. 1885. v Temešvaru, pravice do srbskega prestola je poveril svojemu sinu Petru.

Novi srbski kralj Peter Karagjorgjević šteje sedaj 57 let. Rojen je bil 11. julija leta 1846., kot najstarejši Aleksandrov sin v Belemgradu. V letu 1858. je pobegnil v Genf v Švico, leta 1864. postal francoski častnik ter se poročil leta 1883. s hčerjo črnogorskega kneza Nikite princezinjo Zorko, rojeno leta 1864., ki pa je že v marcu leta 1890. umrla. Peter ima troje otrok: Heleno, Jurija in Aleksandra.

Izvolitev Petra Karagjorgjevića I. je naznanilo 101 strel.

Aleksander in Draga.

Umorjeni kralj Aleksander, potomec ustanovitelja rodbine Obrenovičev, Miloša, je bil rojen dné 14. avgusta 1876. v Belemgradu kot sin kralja Milana, umrlega na Dunaju l. 1901, in kraljice Natalije. Kot devetletni deček je moral Saša z materjo v inozemlje, l. 1889. po odstopu Milanovem je kot 14-letni deček nastopil vlado. Dnó 14. aprila leta 1893. se je nenadno proglasil polnoletnim ter dotedanje svetovalce vrgel v ječo. S sedaj umorjeno kraljico Drago se je zaročil 21. julija leta 1900. Draga je bila tedaj stara 42 let. Izšla je iz rodbine Lunjevica ter je bila najprej poročena z inženirjem Mašinom, ki je pa pred več leti umrl. Kmalu po moževi smrti je Draga prišla v konak kot dvorna dama kraljice Natalije. Poroka se je vršila 9. avgusta l. 1900.

Naš cesar in dogodek v Belemgradu.

Cesar avstrijski je zvedel o dogodkih v Belemgradu v četrtek pri defiliranju vojakov povodom procesije sv. Rešnjega Telesa. Najpreje je stopil k njemu knez Montenuovo, ki mu je dejal, da mu ima minister zunanjih zadev grof Goluchowski nekaj važnega povedati. Cesar je pokimal, nakar je pristopil k njemu grof Guluchowski in mu poročal o umoru v

Belemgradu. Cesar se je stresel in bil vidno žalostno iznenaden. Nato se je takoj z grofom Goluchowskim odpeljal na dvor.

Kako sodijo o dogodku v Belemgradu.

V Belemgradu in baje tudi po ostali deželi srbski vlada radi umora zadnjega Obrenovića, če smemo verjeti dotičnim poročilom, nepopisno veselje. Armada je bila takoj drugi dan v paradi, svirale so vojaške godbe, častniki so klicali po mestu: „Mrtev je nasilnik, živel kralj Karagjorgjević“. Vojaki so strgali s svojih pokrival znamenja kralja Aleksandra, pred kraljevo palačo stojé z vencí in zelenjem ovenčani topovi. Niti z ene hiše ne vihra črna zastava, pač pa je videti več narodnih praporov. Vesel je baje tudi priprosti srbski narod, ker upa, da mu po tolikih bridkih dneh vendar zasije solnce boljše bodočnosti. Daj božja previdnost, da se v tej nadi ne vara, ker dovolj je krvi!

Koliko Kranjska popije?

(Dalje.)

In kaj se je že storilo proti tolikemu sovražniku našega ljudstva!?

V primeri z njegovo silovitostjo — bóre malo. Poskušalo se je že večkrat na razne načine: s pridigami, predavanji, davki, z družbo treznosti, kako bi se prišlo alkoholu blizu. Toda ta mogočni gospod alkohol se prebito malo zmeni za kake polovičarske poskuse. Treba ga prijeti od vseh strani naenkrat in z vsemi silami. Pa še gre težko. Toda če zastavimo vse sile in ne odjenjamo za nobeno ceno, — nazadnje se bo udal in se jel počasi umikati.

Treh sredstev zlasti omenjam v tem boju:

1. Državna postava. Ta lahko najkrajši proces napravi z alkoholom. Pred kratkim jo je vlada sama predložila državnemu zboru. Dasi je pomankljiva, vendar še precej daleč sega in bo precej trdo na prste stopila izdelovavcem, prodajavcem in pivcem žganja. Če le bo kaj iz nje! Delajo jo že od

1878. leta. In zopet bodo gotovo podkupljeni judovski hlapi delali na to, da jo preprečijo ali zavlečejo. Naše poslance prosimo in zahtevamo od njih, da pride čem prej do sklepa. Prepričani smo, da bodo storili.

2. Občinska naklada na žganje in pivo. Občine imajo svoje troške in za te nalagajo občanom naklado na direktne davke. Občine na Kranjskem imajo pravico skleniti in pobirati desetprocentno naklado na te dve pijači. In glejte naših božjih volkov: Dočim imajo nekatere občine silno visoke naklade, celó do 99%, imajo naklade na užito pivo samo štiri občine, na žganje pa — nobena.

Prijatelje ljudstva, zlasti duhovnike nujno prosimo, naj prihodnje leto delajo in vplivajo na to, da se v njih občinah gotovo sklene dovoljena občinska naklada. S tem bi dve muhi naenkrat zadeli: kolikor toliko bi žganje in pivopitje otežili in omejili, obenem bi pa lahko sedanjo naklado na druge davke, katerih je že tako preveč, znižali. Torej!!

3. Družba treznosti. Če se tudi državna postava uveljavi in občinske naklade pobirajo, bo vendar dela proti pijančevanju še mnogo, mnogo. To ima izvrševati svobodna družba, v to svrhu ustanovljena. Presvetli gospod knezoškof, ves unet za blagor svojih, je že dovolil, da staro družbo z novim duhom in novimi pravili prenovimo. Ko bo uvedena, razširjajte jo vsepovsod!

S tem sem pri koncu.

Prvi korak k poboljšanju je spoznanje. Zatò smo si v naglici malo ogledali razmere po naši deželi, da vidimo, kje smo, da spoznamo, kako nujno potrebuje tu sile zastaviti. Za spoznanjem mora priti — dejanje!

Zatorej na delo, na boj! Delajmo, vojujmo se, rešujmo, da bo — kakor tako krasno pravi in peva pesem „Vojaška“ — da bo naš dom otet, da bo — naš dom otet!...

Milijon pozabila. O priliki dohoda angleškega kralja v Pariz prišla je tje tudi neka bogata Angležinja Mathauš gledat svečanosti. Seboj je imela v malem kovčegu milijon frankov in ček na 30.000 frankov. Vse to je pozabila v vozu nekega izvoščka. Ko je prišla v hotel, opazila je svojo nesrečo in hitro je letela k policiji. Med tem je pošteni izvošček že izgubljeni kovčeg oddal pri portirju hotela. Angležinja se je tega sevé iskreno razveselila, pohvalila izvoščka za njegovo poštenost, a nagrade mu je dala samo — 100 frankov.

Listek.

Izgubljeni sin.

(Povest. Po Oertzen-ovi priredil F. S.)

(Dalje.)

V gozdu tik za hišo se je vžgala suha jelka in začela goreti po vsem deblu.

Zrak je bil silno razgret, drevje je pokalo in se smodilo.

Med množico so zapazili tudi Janka. Prišel je prav blizu pogorišča. Iskre in majhni tleči ogorki so mu padali na roke.

Kosti in mozeg pretresajoči glas se je začul med množico. Anton je zakričal: „Ali je kdo Svetinov tu? Ha! ha! Naj zgori, kar je za to. Saj je vse izgubljeno. Ta — je brat onega, ki zažiga revnim ljudem streho nad glavo —“

Izen krik se je začul med gasivci. Par korenjakov se mu je približalo. Plamen jim je bil razžaril lica in iz oči jim je sevala jeza. Med tem, ko se je kočica sesipala, se je zbrala množica okrog pogorevca.

„Vse vas pokličem za pričo, ki ste bili danes na plesu. Ali mi ni Nande zažugal, da mi bo nekaj naredil, kar bo še pomnil?“

Vse je molčalo.

„Mislite morda, da mi je kdo drugi to naredil? Pred eno uro sem videl Nandeta, ki je šel todi mimo z zvežnjem pod pazduho. Pred mojo kočico si je našel cigaro in vrgel bržkone žveplenko v streho.“

„Ali je res Nande kar čez noč odšel?“ spraševali so nekateri.

„Da“, odvrnil je Janko, in zdelo mu je, kakor bi se vrtel ves svet na okoli. „Da, odšel je, pa samo zato, ker sva se prepirala.“

Zopet je bilo vse tiho.

„Nande je odšel.“ Od ust do ust se je širila ta novica, Anton pa se je valjal obupen po tleh in vpil, kaj naj zdaj počne.

Anton je tulil vedno hujše.

„Tiho zdaj!“ oglasil se je osorno orožnik, ki je tudi prišel na pogorišče. „Dolžiti ne smete nobenega; bo že sodnija vso stvar preiskala. Mestni gozd je poškodovan.“

Pogorevce so začasno nastanili v šoli.

Anton se je delal kolikor mogoče nedolžnega. Vprašal je učitelja Slavca za svet, kaj mu je storiti. Koča je bila zavarovana, kaj je treba storiti, da dobi tiste krajcarje izplačane, sicer jih ni veliko, pa bi jih vendar krvavo potreboval

Orožnik je strogo poizvedoval, če je Nande Antonu res nevarno grozil in tisto noč res kar nadoma odšel, ne da bi povedal kam.

Ko so mu to potrdili, je dejal: „Bil je sicer dober človek, toda prenagle jeze.“

Janko je odhajal domov omahovaje, kakor pijan. Stari Svetin je še čul. Vedel je sicer, da nekje gori, toda žena ga ni pustila iz hiše.

Janko je prišel v sobo.

„No, ali je res kočica zgorela?“

„Da, popolnoma.“

„Kaj pa ti je, Janko? Se je-li morda kdo pone-srečil?“

Janko je globoko vzdihnil. „Pravijo, — — pravijo, da je Nande zažgal. —“

„Za božjo voljo!“ vzkliknil je oče glasno.

Nato pa so vsi trije molčali.

* * *

VIII. Sumljiv.

Pri oknu na naslonjaču je sedel stari, sivolasi Svetin. Od napornega dela žuljave roke je pre-križal na prsni. Solnčni žarki so prijazno poigravali po srebrnobelih laseh. Prijazne oči so se ozirale zdaj po stenah semtertje, zdaj skozi okno na prosto. Roza je kuhala kosilo, Janko pa je sedel v sobi pri očetu in bral iz neke knjige. Hlapci in dekle so leno hodili semtertje, prvokrat so delali sami brez gospodarja.

„Janko“, oglasil se je čez nekaj časa Svetin.

„Kaj je, oče?“

„Jaz ne verjamem, da bi bil res Nande zažgal.“

„Jaz tudi ne, tako hudoben pa ni bil.“

„Kaj pa ljudje pravijo po vasi?“

„Prav nič. Če pridem v gostilno, govoré navadno o vremenu.“

„Kaj pa še drugega?“

„Kakšna je mrva, kako je žitno polje.“

„Ali se te kdo ogiblje? Ali te kdo pozdravi?“

„O nobenem se ne morem pritožiti.“

Trije dnevi so minili po žeganju. Vsa vas je nekaj pričakovala, toda bilo je vse tiho.

Mestni nadgozdar je prišel pregledat gozd. Prijazno kakor mačka se je plaznil Anton okrog njega.

„Da, da, gospod nadgozdar! Hudobnih ljudi je veliko po svetu, pa saj je še pravica na svetu! Lahko prisežem, kar vem.“

„Kdo pa je to?“ je vprašal nadgozdar moža cenilca, ki ga je spremljal.

„To je gospodar pogorele kočice.“

„Tako, tako.“

„Zapišite: trije borovci, srednje velikosti“, je dejal nadgozdar svojemu spremljevalcu. „Tudi ti mladi mecesni so veliko škode trpeli. Pravijo, da je neki Nande Svetin na sumu, da je zažgal; ali poznate tega človeka?“

„Seveda, njegov brat je učitelj. Toda človeku, ki je tako na slabem glasu, kakor Anton, se kaj takega pač ne sme verjeti. Najgrše pa je, da po vasi vsi to verjamejo.“

„Pravijo, da je bil že kaznovan.“

„To je res. Njegov oče sam priznava, da je bil Nande zelo nagle jeze. Ubogi oče! Glejte, tam prihaja učitelj Janko!“

Janko je zapazil, kako ostro ga opazujeta nadgozdar in njegov spremljevalec. O da bi bil sam trdno prepričan, da Nande tega ni storil, kar ga dolžič. Kako rad bi vsakemu v obraz povedal, da je Nande nedolžen, in kdor bi ne verjel, bi ga stresel za vrat, da bi bilo joj!

Vse sovraštvo do brata je bilo izginilo.

Uničen je bil tudi popolnoma njegov ponos.

Ko so mu rojile take misli po glavi, je zapazil ne daleč od sebe pod cvetočo lipo — Cilko. Nemo se je naslanjala na deblo in zrla v vejevje. Strašna misel ga je obšla: njegov brat je zažgal tej ubogi deklici streho nad glavo...

„Cilka! Kaj pa premišljaš? Ali me ne poznaš?“

Cilka je povescila glavo: „Ali tudi ti meniš, da sem neumna? Vse se norčuje iz mene!“

„Kaj govoriš tako čudno?“

„Zakaj čudno? Saj sem vendar pri pravi pameti. Veš — pogosto me mučijo tako hude sanje, pa mislim, da je resnica.“

„Bog se usmili! Kaj pa ti je, Cilka?“

Stisnila je pesti in plašno odskočila.

„Saj sem vedela, da me tudi ti zaničuješ. Anton pravi, da me bo dal v norišnico, pravi, da se mi meša. Po noči me zaklene v sobo in vzame ključ seboj.“

„Meša se ji“, si je mislil Janko. „Domov pojdi, nikar ne stoj tukaj!“

Prijel jo je za roko in jo peljal pred šolo, kjer ste začasno stanovali.

Anton je stal na pragu in kadil tobak. Malo je zardel, ko je videl, da spremlja učitelj njegovo sestro.

„Kodi pa si se zopet vlačila?“ jo je vprašal osorno.

„Take ne smem nikamor pustiti“, je dejal Janku, „odkar se je pri požaru tako prestrašila, se ji meša.“

„To je križ ž njo!“

„Pošljite po zdravnika!“

„Za kaj takega pogorevci pač nimamo denarja. Bom že skrbel za to, da ne bo kake neprilike napravila.“

Cilka se je oklenila Jankove roke. Njene ustnice so se nemo premikale.

„Le lepo ravnaj ž njo“, je naročil Janko, potem pa odšel hitrih korakov.

Anton je vlekkel sestro v njeno temno sobico, jo posadil na stol in dejal: „Če še kdaj vidim, da boš s kom govorila, te bom dal v norišnico! Si razumela?“

„Bojiš se me, Tone, Kaj ne? Zakaj me pa ne ubiješ?“

„Tebi se meša! Čakaj, te že ozdravim!“

„Z ognjem? Ha, ha! kako je lepo, če šviga plamen“, — Anton je planil iz sobe, zaklenil vrata in utaknil ključ v žep. Žvižgaje je odšel na delo.

Dopoldan je bilo tiho v mali sobici. Tedaj pa se je še le začul slaboten glas: „Anton! mati!...“

Vse tiho.

„Anton, odpri!“

Vrata so močno zaropotala, zaslišal se je glasen jok, nato pa je bilo zopet vse mirno in tiho.

* * *

Pri Svetinovih je bila Roza na vrtu, kjer je snažila gredice in pulila plevel. Ko se je ozrla po cesti, videla je poštnega sla Lojzeta. Stopil je k nji, dal ji pismo, vprašal po očetu in spregovoril par običajnih besed o vremenu: „Lepo vreme imamo danes, lepo, pa malo dežja bi bilo prav dobro za polje. Prej se je že malo oblačilo, zdaj je pa zopet vse jasno. Da bi le ne bilo kake nevihte, kadar se napravi za dež. Pa z Bogom, mati!“ In Lojze je odšel.

Roza je hitro uteknila pismo pod predpasnik in se skrbno ozrla okrog sebe, če ga ni morda Janko ali pa oče videl. Hitela je kolikor mogoče hitro po stopnjicah v podstrešno sobico, kjer bila nakopičena najrazličnejša šara.

Očala je pozabila seboj vzeti, zato je šlo z branjem le počasi. Globoko je vzdihnila, ko je pomislila, da mora pismo lastnega otroka tako na skrivnem brati.

(Dalje prih.)

Izplačal ga je.

Bilo je pred kakimi 30 leti ravno na dan cerkvenega „žegnanja“ v malem mestu na Štajerskem. Po končani dopoldanski službi božji je imela vsa bližja duhovščina v župnišču skupen shod, h kateremu je bila povabljena tudi višja mestna gospoda. Med

navzočo duhovščino je bil tudi frančiškan o. Bernard, petdesetletni mož, ki je bil zelo vesten in je daleč slovel zlasti kot neumoren spovednik. Med svetno inteligenco se je odlikoval okrožni zdravnik C., ki je bil že skoro povsod znan kot brezverec in ki je imel to lepo lastnost današnje „intelligence“, da je bil mojster v kovanju laži zoper duhovnike.

O. Bernard in zdravnik sta slučajno skupaj sedela. Zadnji je težko čakal prilike, da osramoti „samostanskega lenuha“. Govorilo se je o težkem poklicu duhovnikovem in zdravnikovem ob bolnikovi postelji. Zdravnik je mislil, da je prišel zaželjeni trenotek in pričel je pripovedovati z navidezno osupnenostjo: „Pred dobrim tednom sem bil zvečer pri smrtno-nevarno bolni ženici. Svetoval sem, naj pošljejo po g. župnika, da pripravi bolnico za večnost. G. župnik je odgovoril, da v nočnem času nikamor ne gre. Uboga bolnica je morala umreti brez svete popotnice.“

Mučen molk je nastal. Akoravno so vsi navzoči vedeli, da je cela zgodbica izmišljena, vendar v hipu ni nikdo znal za primeren odgovor. Končno je dejal o. Bernard: „Vsak človek ima ime in tudi ta ničvrednež v vinogradu Gospodovem. Tak nebodigatreba pač ne zasluži milosti, zato vas prosim, g. doktor, povejte njegovo ime, da ne bo kdo kakega drugega sumničil.“

„Greh se pove, grešnik pa ne“, je odgovoril zdravnik z zmagovalnim smehom.

„Da! A tukaj se mora povedati tudi grešnik.“

„Ne maram priti z gospodom navzkriž, ker je drugače dobrosrčen in izvrsten mož za družbo“, se je zvijal lažnik.

„Vsi smo z vami, le na dan z imenom!“ so vzkljknili vsi navzoči kot en mož. A zdravnik je trdovratno molčal.

„Ali je morda kdo izmed navzočih?“ je vprašal župnik-gostitelj.

„O ne, ne!“ je hitel zatrjevati zdravnik menceč, da se je že rešil mučnega položaja.

„Potem pa se mi zdi ta dogodbica nekoliko skrivnostna“, je odvrnil o. Bernard. „Vsaj je vendar vsa duhovščina iz okolice navzoča, a vaše okrožje tudi ne presega delokroga duhovščine.“

„Saj sem izjavil, da imena ne povem, in pri tem ostanem, pa je konec besedi!“ je jezno odgovoril zdravnik.

„Potem mi pač ne morete zameriti, ako izjavim, da vaše zgodbice ne verjamem“, je dejal o. Bernard. „In sedaj poslušajte, hočem vam tudi jaz povedati slično dogodbico:“

Pred enim letom sem bil v sosedni vasi K. za kaplana. Tam je stanoval delavec Lerske, katerega žena je smrtno nevarno zbolela. Hitra zdravniška pomoč je bila nujno potrebna. Mož je tekell ponoči

k zdravniku in ga prosil, naj se ga usmili in mu reši ženo. Zdravnik mu je obljubil pomoč, a le če takoj plača. A siromak ni imel vinarja, prosil je zdravnika, naj se ga usmili, da mu bo že plačal. A vse zastonj. Revez je moral ponoči v tri ure oddaljeno mesto po sosednega zdravnika. Ta brezsrčni zdravnik, ta surovež ima ime, in ako gospóda želi, povem ga pri tej priči.“

„Le na dan z imenom!“ so zaklicali nekateri, a zdravnik C. jo je potuhnjeno odkuril in tako izdal samega sebe.

Ko se je začudenje nekoliko poleglo in se je družba nekoliko pomirila, je dejal o. Bernard: „Tega dogodka še nisem nikomur pravil. Ako pa človek sumniči druge, da zanemarjajo dolžnosti svojega stanu, pa je sam res tak, potem pač zasluži, da se ga tako izplača, kakor sem izplačal zdravnika.“

S.

Politični razgled.

Državni zbor.

„Slovanska zveza“ je uročila več predlogov gledé dogodkov na Hrvatskem in v Ljubljani. Glede Hrvatske pozivljajo poslanci vlado, da naj se pobrini za dogodka na Hrvatskem malo drugače, kakor pa, da zabrani hrvatskim poslancem avdienco pri cesarju in hodijo madjarski policaji po Avstrijskem v službi Herdervarija. Glede Ljubljane zahtevajo, naj se urno napravi preiskavo radi demonstracij v Ljubljani, ko so se vse mogoče laži okrog trosile. Drug predlog se tiče neke aretacije. Dr. Pegan iz Celja je bil namreč na ljubljanskem kolodvoru brez pravega vzroka aretiran, iz česar se je sklepalo, da ima ljubljanska policija nalogo zasledovati ljudi, koje preganja hrvatska vlada. Dr. Pegan je namreč močno podoben Sirovatki, vrlemu hrvatskemu narodnjaku, katerega bi hrvatska vlada rada v pest dobila, a se ji je odtegnil. Pri razpravi je prišlo do precej resnih nastopov, kjer se je zlasti pošteno udrihalo po ministerskem predsedniku in baronu Heinu.

Laški kralj na potovanju.

Laški kralj odpotuje prihodnji mesec na Angleško, da povrne angleškemu kralju obisk. To samo na sebi ni nič posebnega, pri tem nekaj drugega igra veliko ulogo. Ako namreč med potjo obiše francoskega predsednika, potem bi mu seveda Loubet moral istotako obisk vrniti, kar pa ni tako lahko,

ker so vmes druge zapreke. Da bi prišel katoliški vladar v Rim in ne obiskal papeža, to še misliti ni: a ako hoče obiskati papeža, mora opustiti obisk pri kralju, ker je slednji izobčen iz cerkve. Vse te okolnosti so precej zamotane in se v politiki veliko govori o tej točki. Francoski zastopniki so že pozvedovali v Rimu, kako bi napravili. Prosili so v Vatikanu, bi li smel obiskati kralja in tudi papeža, a Vatikan te želje ni obljubil izpolniti, ker tu niso navajeni igrati se, kakor se sicer igrajo svetni diplomatski krogi.

Ogrska deputacija v Petrogradu.

Povodom slavnosti v Petrogradu je došla v rusko prestolico med zastopniki drugih mest tudi deputacija iz Budimpešte. No Rusi so jih pa popolnoma prezrli, ker jim je bilo znano, da se je budimpeštanski mestni zastop protivil deputaciji. Mej odposlanci, ktere je sprejel car, so prišli Madjari na vrsto šele za zastopstvi Belgrada in Sofije. Seveda oholi Madjar ne more prenesti takega poniževanja in sklenili so, da se sploh ne udeležé glavnega sprejema pri carju. No Madjari se ne morejo preveč čuditi takemu postopanju, kajti vedeti morejo, da so v Petrogradu dobro podučeni o dogodkih na Hrvatskem in da ne morejo z odprtimi rokami vsprejeti ljudi, ki proizročujejo toliko vnebovpijočih krivic-rodnim bratom Hrvatom.

Predsednik Roosevelt o jezuitih.

Pred mesecem se je mudil predsednik severo-ameriških združenih držav na vseučilišču v St. Louisu, katero vodijo očetje jezuiti. Med govorom, katerega je imel na kardinala Gibbonsa in redovnike, je omenil sledeče: „Vaše delovanje mi je dobro znano, o čemur sem se sam prepričal. Znanе so mi zasluge vaše ne le za naš narod, ampak tudi za Indijane. In ravno radi tega se veselim, da sem v prostorih te velike visoke šole. Dolžan sem Vam zahvalo za pozdravne besede in izjavljam s tem, da hočem trdno vstrajati pri določbi naše ustave, ki predpisuje, da se mora enako postopati z vsemi državljani, brez razlike oblike, v kateri molijo Vsemogočnega Boga. In zagotovljen sem, da Vaše zadovoljstvo ne bo toliko, da ste me imeli tukaj, kakoršno je moje, da sem mogel bivati v vaši sredi.“ Tako govori predsednik ne-katolik, in ne morda kak zastopnik vlade v katoliški Avstriji.

Hrvatsko gibanje.

Stanje na Hrvatskem se ni spremenilo: po celi deželi se razvija gibanje, ki žuga zanetiti pravo revolucijo. Dočim so bile preje največje demonstracije v manjših mestih po deželi, je sedaj Zagreb postal središče nemirov. Dan na dan bolj vre. Pretekli teden so stale v mestu nakrat v plamenu barake na semenjskem prostoru. Kako je prišlo do ognja, se sicer ne ve, sumi se pa, da so ga zanetili demonstrantje, da bi tako speljali na oni kraj policijo in vojaštvo ter tako dobili prosto pot proti Madjarom v mestu. Pozno v noči so se še nadaljevale demonstracije, vojaštvo in orožništvo je zasedlo vse ulice. Celi Zagreb so obkolili orožniki, da kmetje niso mogli

v mesto, kar so nameravali, ker so videli tak velik ogenj in slutili, da se nekaj posebnega pripravlja. Do velikih nemirov je došlo v okolici Zlatara, potrpane so novo napravljene telegrafične in telefonske žice, več kmetov je huđo ranjenih. V Zlataru je demolirano do 30 mažaronskih hiš. V Varaždinu je neki policijski komisar prepovedal narodu popevati himno „Liepa naša domovina“, vsled česar se je ljudstvo tako razjezilo, da so mu razbili takoj vsa okna njegove hiše. V Martinčicu poleg Zlatara so mažaronu Simahu ponoči zapalili hišo in vinograd razsekali, ker so kmetje zvedeli, da je mažaron izdal neke kmete, ki so se hrabro borili proti tiranstvu nasilnega bana. V Zlataru so nemiri dan na dan večji. Kljub sili bajonetov narod ne odneha od boja za pravico. V Zaboku so kljub navalu ulancev, kteri so prišli iz Maribora krotiti Hrvate, naskočili kolodvor. Na Sušaku so bili veliki nemiri. Gimnazijski profesor Juknić je bil na cesti pretepen, ker je pomagal proti Hrvatom pri preiskavi dvornemu svetniku Snaiču. V Grodniku so obdolžili župnika Babiča in njegovega kaplana, češ, da sta hujskala proti Madjarom in ju zaprli. Pri vseh teh dogodkih se še vedno v vladnih listih trdi, da je na Hrvatskem mir. Tudi ban se upa iti na sprehod. Kako družbo ima na sprehodu, to seveda je drugo vprašanje. Pred njim orožniki, za njim orožniki v ozadju pa celo krdelo vojakov. No pri takem spremstvu pač lahko govori o miru.

Dogodki na Balkanu.

Na Balkanu se še zmeraj nadaljuje boj med domačini in Turki. Domačini nezadovoljni s turškimi nasilnostmi, se upirajo skoro v vsaki vasi. Skoro ga ni kraja, kjer bi ne bilo prišlo do grozних dejanj. Najstrašnejši boj je bil do sedaj v Temrešu. Vođja bolgarske posadke je bil Čakalarov in se je skrtil v neko hišo; nato pridrvé Turki in zahtevajo od župana tiste vasi, naj jim pride sam v roke. Vaščani, ki so bili skriti v dobro utrjeni obrambi, so na tako izzivanje odgovorili s streljanjem. Turki seveda tudi niso držali rok križema, ampak so streljali še hujsé. Ker se Bolgari niso več upali rešiti iz turških rok, so zažgali tisto hišo, v kateri je bil notri smodnik in dinamit, čeprav so vedeli, da bodo pri tem tudi sami pokončani. Vsled izbruha smodnika, je nastal velik požar, ki se je razširil po vsi vasi. Vaščani so nato planili iz vasi nad Turke, ali Turki so bili veliko močnejši, in so vse pomorili. Ko je drugo jutro posijalo solnce nad ubogo vasico, so našli vse ljudi mrtve, izmed hiš pa so ostale le tri bajte. — Kjer čutijo Turki, da je kakšen Makedonec le količkaj na sumu, da se upira proti njim, ga primejo in zapró. Zapiranj na ni ne konca ne kraja. Ječe so polne in ljudje so natlačeni po njih kot slaniki. One, kateri se jim zde večji uporniki, jih tirajo Turki noter v Malo Azijo. Dosedaj jih imajo tam že okolu 100. Kmete izpodbujajo razna društva, ki so se ustanovila v ta namen, podpirajo jih tudi duhovniki, posebno pa učitelji in dijaki. Toda turška vlada je poskrbela, da so tiste učitelje uklenili v ječe, šole pa pozaprlj. Tudi več cerkva je zaprtih. Evropske oblasti, posebno naša avstrijska in ruska, se trudijo na vse načine, da bi pomagale zatirancem. Od Turkov za-

hitevajo, da morajo prenoviti vlado. — Turkom so se ustavili tudi še drugi narodi, ki stanujejo na Balkanu. Posebno Arnavti se upirajo na vseh straneh. Ti Arnavti so še zelo divji ljudje in nekateri izmed njih so pravi divjaki, ki se potikajo po hostah in hodijo na pol oblečeni okoli. Turki so vjeli njih poglavarja, pa so tako zadušili upor. Poleg teh se upirajo tudi Albanci. Tam je turška vlada že nekaj pre naredila vstavo, ali Albanci ne marajo za tako in se ji upirajo. Pod turškim nasilstvom vre na vseh straneh, dokler jim Turki ne bodo dali pravic, toliko časa ne bo še miru. —

Dopisi.

Iz Mekin. Kakor pomladi poganja zelenje po dolih in gričih, tako naglo se snujejo kršč. soc. izobraževalna društva po vsej deželi. Do shoda kat. nep. društev v Ljubljani je bila samo pobožna želja posameznikov, ustanoviti tako društvo pri nas. Imenovani shod je pa tudi nas vzdramil. Ne bom popisoval, kako se je snovalo naše društvo, vsaj je stvar povsod enaka. Da imamo kršč. soc. izobraževalno društvo, je zasluga preč. gosp. župnika Fran Riharja. Koj po novem letu smo se začeli na to pripravljati. Orgljavec, g. P. Jerman, je začel mladeniče Marijine družbe poučevati v godbi na tamburice, dekleta so se učile igro „Lurška pastarica“ itd. Dne 3. maja smo imeli ustanovni občni zbor, a dne 21. maja je pa že dalo društvo znamenje življenja od sebe. Priredilo je veselico s petjem, godbo ter igrokazom „Lurška pastarica“. Vsa veselica je prav vspela, ter bila mnogobrojno obiskana. Na vsestransko zahtevanje ponavljala se je dne 24. maja. Med prisotnimi je bilo opaziti tudi odlične goste n. pr. preč. g. kanonika dr. Ferd. Čekala iz Ljubljane, gosp. župnika Neveljskega, p. Engelberta iz Kamnika ter Kamničane iz jako uglednih rodbin. Nadalje je poslalo zastopnike: Kat. dr. rokodelskih pomočnikov iz Ljubljane, Bralno dr. od D. M. v Polju, Kršč. soc. izobraževalno društvo v Šenčurju. Pripomnim, da je do sedaj vstopilo 78 članov, kar je za župnijo, ki šteje komaj 800 duš, precejšno število. Pozdrav vsem bratskim društvom!

Tajnik.

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem. Tudi iz Št. Ruperta naj se enkrat oglasimo v Tvojih vrsticah, da

Tvoji naročniki zvedó, da tudi mi ne nazadujemo. Imamo že precej časa posojilnico, ki je že marsikateremu pomagala iz zadrege, dalje Marijino družbo za dekleta, ki so bile jako ganljivo sprejete od č. g. I. d. D. Flisa, gen. vikarja v Ljubljani, šele 26. aprila, pa jih je že nekaj nad sto, toda se jih še mnogo pogreša, zlasti cerkvene pevke bi gotovo ustregle Mariji, ako bi se postavile pod njeno varstvo, in bi se ji njih že itak lepo petje (mešani zbor pod vodstvom I. Cimermana) gotovo še bolj dopadlo. Upati je, da se bo ustanovila tudi za fante. Dalje bi bilo jako koristno, ako bi se ustanovilo tudi izobraževalno društvo. Seveda poguma je treba in odločne volje, ne pa strašiti se peščice liberalcev, ki so tudi brez povoda napadali naše duhovne v ljubljanskem laži bogu „Slovenskem Narodu“, posebno častivrednega župnika, ki jim je zavoljo svoje odločnosti za dobro stvar trn v peti. Nadalje Ti svetujem, da opozoriš svoje bralce, kako delajo nekatere zavarovalnice s svojimi agenti. Ako kdo prinese zavarščino, potrdi, ter tebi nič meni nič pritisne s štampiljo: Zavarovan do leta 1923. Pa nekateri ne zna brati, drugi ne vidi, ker je kje zadaj, pa se ne pritoži, pa ga ima za celih 20 let, potem se ga odrižaj, če moreš. Pristopajmo rajši k naši vzajemni zavarovalnici! Naj še omenim, da so v kratkem neki podjetniki (najbrže judovski) ogledovali hrib Hrastno zavoljo rude in se jako pohvalno izrazili o njeni množini in kakovosti, in so izjavili, da bodo precej gradili tovarno za topljenje rude, ako bo zadeva o železnici ugodno rešena.

Iz Tržiča. Vsako leto so Tržiški delavci radi romali na božjo pot čez Ljubelj v Koroške Gline k sv. Valentinu, ali pa k sv. Roku v Dravljje pri Ljubljani. Ker sta pa te dve božji poti tako oddaljeni, da se mora vselej delavnik opustiti, kar pa Tržiškim delavcem seveda ni lahko mogoče, ker so večinoma vsi po tovarnah, zato se je več delavcev in delavk odločilo, da poromajo 28. junija na Ovšišje k sv. Valentinu, to je četrte ure od Podnarta, in od tod v tri četrte ure oddaljeno Dobravsko cerkev k sv. Roku. Vspored bo tako: Ob polu šestih zjutraj se zberemo na Podnartu, od tod odkorakamo skupno na Ovšišje, kjer bomo pri šesti sv. maši, po sv. maši oziroma ob polu osmih bomo šli zopet skupno na Dobravo, kjer bodemo imeli ob 9. duhovno opravilo. Vsak delavec ali delavka, in sploh kogar veseli, se nam lahko pridruži!

Iz Gôrij pri Bledu. — Na binkoštni pondeljek se je vršila pri nas lepa slovesnost: blagoslavljanje nove zastave mladeniške Marijine družbe. Ob tej priliki so prihiteli v prijazne Gorje sosedne Marijine družbe in društva z deputacijami in zastavami, da pozdravijo novo tovarišico in se pobratijo z njo

Bilo je devet zastav, med temi mladeniška in dekliška zastava iz Grada, dekliška z Boh. Bele in Ribnega, dalje deputacija „Katol. del. društva“ jeseniškega z zastavo. Tem pa so se pridružile še tri domače, namreč dekliška Mar. družba, bralno društvo in gasilno društvo z zastavami. V lepem sprevodu so se pomikale zastave z društveniki v cerkev, ki je bila natlačeno polna. Gasilno društvo gorjansko je delalo svatom špalir in skrbelo za red. — Zastavo je blagoslovil gorenjski arhidijakon preč. g. kanonik dr. Andrej Karlin; kumovala pa sta novi zastavi gospa Ana Žumrova in gos Mihael Zalokar. — Po blagoslovu je imel gospod kanonik lep nagovor, v katerem je navzočim mladeničem in svatom pojasnil, kaj jim govori nova zastava. Križ vrhu zastave pravi: bodi trden v veri! — Podoba sv. Alojzija vam je znamenje upanja, da pridete v nebesa, ako ga posnemate. — Podoba Marijina pa vas uči svete ljubezni do Boga in Jezusa. — Ako imate ta trojni zaklad, bodete srečni ne samo v življenju, ampak tudi po smrti. Pridobili pa si bodete to srečo najlažje pod zastavo Marijino, v Marijinih družbah! — Bog daj lepim besedam govornikovim obilo blagoslova, novi zastavi pa zvestih dosedanjih in obilo novih družbenikov!

Žalostna Gora nad Preserjem Par ur pod Ljubljano nad presersko postajo se skriva mej bujnim zelenjem in grmičevjem bela cerkva. Kaka skrivnostna tišina, a ob shodih koliko življenja!

Največji shod je binkoštno nedeljo in pondeljek, katerega se je zlasti letos udeležilo izredno število božjepotnikov. V soboto je bil pričetek z primernim nagovorom in oba praznika nadaljevanje.

Vzpodbudno je videti nepregledne vrste romarjev pod skupno zastavo, zlasti može — korenine vere in narodnosti, kako se pomičejo proti svetišču in ko vstopijo z gorečimi svečami, kako zaori iz stotine grl sveta pesem:

Bodi pozdravljena, Marija Žalostna. — Da, ta prizor je sposoben sleharnemu privabiti solzo v oči.

Lepo je videti vse te prizore in pobožnosti, a blaženo in koristno je se jih tudi udeležiti.

Ako si torej drage volje, poleti o Binkoštih k Žalostni Materi Božji in Ona, katere srce je presunil meč sedmerih žalosti, Ti bo izprosila obilnih milosti.

Studeno na Notranjskem. Redki so dopisi od nas, zato nas Ti, dragi Domoljub, malo poznaš, poznamo pa bolj mi Tebe, ker lepo število Domoljubov prihaja k nam. Ne bi bil še pisal, pa imam nekaj prav veselega poročati: Obhajali smo tu sv. misijon od 16.—24. maja. Prišli so trije gg. misijonarji iz Ljubljane iz družbe sv. Vincencija. Od začetka smo jih bolj snmljivo gledali, marsikateri je rekel: „Jaz pa že ne

pojdem“, pa so le šli večinoma vsi. Skoraj nemogoče je odtegniti se taki pobožnosti, ako ima človek le kolikaj ljubezni do svoje neumrjoče duše, katero mora rešiti.

Govori so bili prav lepi, v srce segajoči, prepričevalni, po domače; cerkev je bila vsak dan pri vseh treh govorih dobro obiskana. K sklepu je prihitelo mnogo ljudstva tudi od drugih strani; veselili smo se sklepne procesije, pa „človek obrača, Bog pa obrne“, izostati je morala zaradi slabega vremena; obhajanih je bilo nad 2000.

Mnogo mladeničev in deklet je pristopilo na novo v Mar. družbo; prvih 15, drugih 55, tako, da imamo sedaj že precej močno Marijino vojsko.

S solznimi očmi smo se poslovili od gg. misijonarjev, dolg čas nam je bilo po njih, še bi jih bili radi poslušali. Sveto veselje in mir vlada sedaj po župniji; da bi le tako vedno ostalo.

Bog povrni obilen trud gg. misijonarjem in vsem drugim p. n. gospodom duhovnom, ki so prišli pomagat. Prebl. Devica Marija, Kraljica majnikova, v katere mescu smo imeli sv. misijon, naj nam izprosi milost stanovitnosti v misijonskih sklepih in obljubah!

V Preddvoru nad Kranjem so blagoslovili na sv. Trojice nedeljo popoldne zastavo Marijine družbe mladeničev in deklet. Bodi prav kratko omenjeno, da je bila slovesnost zelo veličastna. K temu je pripomogla nova zastava sama, ki je zares lepo delo in hvali njega, ki jo je izdelal, kakor tudi one, ki jo bodo ali so jo že plačali. Veliko uslugo in prijaznost je izkazal preddvorski Marijini družbi velečastiti gosp. dekan iz Kranja, ki je v družbo vsprejel nekaj mladeničev in deklet, blagoslovil družbeno zastavo in v jako primernem ter vznesenem govoru podal za življenje prelepih naukov Marijinim otrokom in sploh vsem udeležnikom pri slavnosti. Nad vse ganljivo in hvale vredno je bilo to, da so bratske družbe iz Predoselj in Trstenika prišle z zastavami obiskat svojo sosedno Marijino družbo v Preddvoru ob tej veseli priliki in tako izdatno pripomogle povzdigniti svečanost dneva. Res, kdor je pravi Marijin otrok, ta odkritosrčno in nesebično ljubi bližnjega sploh, posebno pa še vse tiste, ki stojé pod Marijino zastavo in pomagajo širiti in utrjevati kraljestvo Božje na zemlji! To je tista krščanska ljubezen, ki cvete le v srcih poštenih katoličanov! Vsakemu in vsem, ki so pripomogli kakorkoli k svečanosti blagoslovljenja zastave, bodi še tem potom izrečena najtopplejša zahvala! Dal Bog, da bi se Marijini otroci pod novo zastavo na priprošnjo Božje Matere in Device krepko borili za čast Božjo, za svoje ter bližnjega zveličanje, in da bi brez sramu in strahu vsi mladeniči in dekleta v preddvorski župniji stopili v to duhovno armado pod vodstvom Marijinim!

Le jedna pot je, ki gotovo vodi do večne sreče: Po Mariji k Jezusu!

Logatec. Na nedeljo presv. Trojice smo obhajali v tukajšnji fari lepo slovesnost. Lahko bi rekli: lepe slovesnosti; zakaj združili smo tri pobožnosti v eno slavnost. Veleč. g. kanonik dr. Čekal je sprejel v novo ustanovljeno Marijino družbo za mladeniče 25 fantov in s tem položil temelj družbi, ki naj raste in se krepi! Ob enem pa je bila blagoslovljena zastava Gornjelogaške šole. Ganljivo je bilo slišati, ko so otroci po blagoslovu poleg zastave skupno zapeli pesem o sv. Alojziju! Vse pa je pričakovalo blagoslova podobe rožnovenske M. Božje za kapelico na Kalcih. Ko je bila blagoslovljena, so jo v lepi procesiji slovesno prenesli na Kalce. Med petjem litanij, rožnega venca in zvonjenjem ter z banderi se je pomikala dolga procesija pobožnega ljudstva proti Kalcem. Pri kapelici je bilo tudi darovanje za še ostale stroške. Med darovanjem pa se je vrstilo petje Marijinih pesmi. Nazaj gredé se je blagoslovila tudi kapelica sv. Janeza, ki je bila že dolgo poprej zidana, pa še ni bila blagoslovljena. Vse je hvalilo to lepo slovesnost, zlasti pa so bili Kalčani veseli, ki so res lahko ponosni na svojo lepo kapelico!

Iz raznih krajev **Hamborn** na Nemškem. Zopet smo imeli srečo, da je bival slovenski misijonar v naši sredi. Od 29. aprila do 4. maja nam je podajal resnice sv. vere in delil svete zakramente č. g. o. Matej Vidmar, za kar mu je zagotovljena naša hvaležnost. Prišel je tudi obiskat Slovence na dom in sploh bil je v vsakem oziru tako postrežljiv, da od srca kličemo: Bog Vas blagoslovi in tisočkrat poplačaj Vaš trud! — Na vnebohoda dan je bila tu procesija; udeležili smo se je tudi mi Slovenci z društveno zastavo v obilnem številu, med procesijo molili in peli, seveda v slovenskem jeziku, prav tako, kakor tam na Slovenskem. Lahko si mislite, kako dobro nam je delo pri srcu! — Družba svetega Mohora šteje letos že 33 udov. In vse to so v obilni meri sadovi slovenskih misijonarjev; kdor ve, kako je bilo prej, ko še niso hodili semkaj slovenski misijonarji, ta zna šele ceniti dobroto slovenskih misijonarjev med nami. Zato še enkrat: Bog plačaj misijonarjem in tistim, ki jih k nam pošiljajo! — Tudi iz **Martena** na Westfalskem smo dobili dopis, ki slika veliko srečo in hvaležnost ondotnih Slovencev, ker jih je obiskal slovenski misijonar o. Salvator Zobec. Dopisnik pravi, da ne pozabijo zlepa zlatih naukov, ki so jih slišali od prečastitega g. misijonarja. Priporočili so nam tudi v molitev Alojzija Repšeta, doma iz Št. Janža pri Radečah, ki ga je v noči od 25.—26. maja v tukajšnjem rudniku (Germania II) ubilo. Darovali smo zanj sv. obhajilo in črno sv. mašo opravili. Misijonar so si ogledali

v spremstvu domačega župnika tudi tukajšnji rudnik globoko pod zemljo. Videli so, v kaki nevarnosti delamo in so nam zato priporočili, vedno imeti Boga pred očmi. — Udeležili smo se dné 29. maja Slovenci tudi pogreba imenovanega ponesrečenca, za katerim žalujeta tu dve sestri in en brat, v domovini pa oče in mati. Bil je ranjki veren katoličan in priden delavec; bodi mu tuja zemljica lahka, Bog pa usmiljen sodnik! — **Iz preddvorske fare.** Na Spodnji Beli je umrl Franc Mubi, posestnik, oče osmih otrok. Rajnki je bil dober gospodar, izgleden katoličan, usmiljenega srca, več let cerkveni ključar podružnice sv. Egidija, v kateri je veliko novega omissilil: veliki altar, stranska popravljena, tlak, križev pot, strelovod itd. Ker je bil tudi občinski odbornik, je imel seveda tudi svoje nasprotnike; vendar pri pogrebu je bila splošna udeležba: župan, odborniki, gasilci; šolarji z zastavo; tudi pevci so zapeli žalostinke pred hišo in na grobu. Truplo njegovo zdaj v zemlji počiva, duša njegova naj sveti raj vživa! — **Iz Labinj pri Cerknem** Na dan sv. Trojice smo imeli pri nas prelepo slovesnost. Naš preč. g. dekan Iv. Murovec so nam blagoslovili tri nove oltarje; veliki je posvečen sv. Trojici, stranska dva Materi B. in sv. Nikolaju. To delo je bil začel še rajni Jožef Straus, sloveči podobar v Cerknem; po njegovi smrti je dovršil Mat. Kokelj v Cerknem v splošno zadovoljnost. Altarji so krasno izdelani, pravi kras naši podružnici, ki je sedaj gotovo najlepša v Cerkljanski fari. Zares mnogo truda in požrtvovalnosti je stalo to delo od strani dobrih ljudi, katerim ljubi Bog tisočkrat vse povrni!

A. Pagon.

Slovenski novičar.

Za Hrvate. Kako Slovenci čutimo z brati Hrvati ob silnih krivicah, ki se jim gode pod vladu bana Hedervarija, so zadnji čas pokazali mnogobrojno obiskani protestni shodi, ki so se izvršili: v Ljubljani, v Celju, v Trstu, v Gorici, pa tudi po drugih krajih. Bog daj, da Hrvatom kmalu zasije solnce svobode!

Na Trebelnem so obhajali častiti očetje jezuitje od 24. maja do 1. junija sv. misijon. Prekrasnih pridig so se ljudje z velikim veseljem vdeleževali. Obhajanih je bilo črez 2100. Goreče misijonarje in njihove

nauke bodo ljudje še dolgo ohranili v hvaležnem spominu. — Vreme nam močno nagaja. Od binkošti sem skoraj vsak dan dežuje. Delo po njivah in vinogradih vsled tega zaostaja. Iz vinograda si letos ne obetajo kmetovalci dobrih dohodkov. Zimski in pomladanji mraz je veliko škodo naredil. Skoro polovico očes ni odgnalo. — Lanske vinske letine vinogradniki še sedaj niso mogli prodati, dasiravno je cena zelo nizka in vino jako zdravo. Cena je 20–25 vinarjev za liter. Ako kdo potrebuje nekoliko bolj lahkega a naravnega in zdravega vina, pa sam ne utegne priti kupovat, lahko piše hranilnici in posojilnici na Trebelnem, ki boče rada posređovala.

Roparski napad v Vintgarju. Iz blejskega kota 3. junija. Ves blejski kot je razburjen vsled predrznega roparskega napada, ki se je izvršil na binkoštno nedeljo ob 1/2. uri popoldne v Vintgarju in kateri nas nehote spominja na glasovitega Ravnika, ki sedi v Gradiški. — Fr. Ropret iz Grada, podobarski pomočnik pri g. Vurniku v Radovljici, sprehajal se je ob navedenem času po Vintgarju, kar ga nenadoma z debelo gorjačo udari po obrazu neznan lopov, odtrga mu žepno uro in ga vrže v Radolno malo nad Šumom. Ropret ni izgubil zavesti. Plaval je po vodi in se hotel rešiti. Ko ropar vidi, da je Ropret še živ, začel ga je pobijati s kamenjem in ga je po izjavi c. kr. okrajnega zdravnika nevarno poškodoval. Slučajno pa je v tem groznem trenutku, ko se je Ropret boril v vodi za življenje, na kraj ropa prišel mladenič, katerega ime poročevalcu še ni znano. — Ko ga je ropar ugledal, je zbežal in Ropret je bil rešen gotove smrti. Vse je popraševalo, kdo je storilec, ali domačin ali kak tuj človek, katerih sedaj mrgoli po Gorenjskem. Blejski orožniki so takoj polovili vse sumljive, na katere ojstro oko postave vedno pazi. Imeli so izvanredno srečo. Med drugimi so prijeli tudi vulgo Olipovega iz Mevška v Gorjanski fari, kateri se je pri aretiranju neumno izgovarjal, da je ob času napada tam nekje blizo „šmarnice“ trgal. Včeraj se nam je za gotovo poročalo, da ga je napadeni Fr. Ropret kot storilca izpoznal, da je tudi sam obstal zločinstvo. — Zanimivo o mladeniču, ki je rešil življenje Fr. Ropretu, je dejstvo, da je v pretekli zimi isti mladenič rešil tudi cerkovnika na blejskem otoku gotove smrti, ko se je led vdrl pod njim. Je pač res angelj varih za nesrečne!

Zdravnika povozil vlak. Z vlaka, ki privozi o polnoči iz Gorice v Trst, je padel mej vožnjo v Trst zdravnik za oči dr. Karol Heinzl iz Trsta. Vlak ga je raztrgal na dvoje.

Strela ubila človeka. Iz Begunj pri Cerknici se nam poroča: V torek 9 t. mes. popoldne je na potu iz gozda ubila strela posestnika Franciška Opeko

(vulgo Zgonce) iz Selščka pri Begunjah, očeta sedmerih večinoma še nedoraslih otrok. Sina, ki je šel poleg njega, je omamila, oče pa je ostal na mestu mrtev. Bil je zaveden katoliški mož. Bog mu daj večni mir!

Strela v cerkvi Iz Št. Vida pri Zatičini se nam piše: V soboto zvečer 6. t. m. se je pooblačilo ter malo pred deveto uro je zabliskalo in grozna strela je vdarila v stolp podružne cerkve Malepece. Streho je vso razneslo, debelejši les vrglo na vnanjo stran pokopališnega zida, tri strani stolpa podrlo do polovice, zvonova se vidita sedaj iz razvalin. Kamna je veliko razmetalo okrog zvonika, največ ga je vsulo skoz strop v cerkev, en vogel cerkve je razrušen, drugod je veliko razpok. Po cerkvi je vse več ali manj poškodovano, le podoba Križanega v stranskem oltarju je ostala nepoškodovana. Kaže, da se bo število 21 naših cerkva za eno zmanjšalo, ker ta podružnica Sv. Lampreta je ena najmanjših, šteje samo 6, največ revnih posestnikov.

Koliko se zasluži na Hrušici? Toliko, da navaden delavec ne more ne živeti ne umreti. V tunelu pač, tam zaslužijo tudi po 5 kron na dan, a zunaj tunela plačajo navadnim delavcem po 1 K 60 vin. do 2 K. Kdor hoče kaj prihraniti, mora stradati, ker draginja je grozna. Zato pa se navadni delavci hitro menjajo, prihajajo in odhajajo.

Prijeti roparji. Roparji, ki so zadnji čas strašili po Štajarskem in Kranjskem, so imeli svoj glavni sedež v Laškem. Njihov vohun je hodil okolu preoblečen v berača. Dne 1. junija je prijelo orožništvo člana te družbe Vincenca Voga, katerega dolžé tudi nekega umora. Dalje so prijeli v Rečici pri Laškem znanega berača Franca Kolariča, ki je že pripoznal, da je bil roparjem za vohuna. Kolarič je povedal, da je bil načelnik tolpi neki Umek, sodruga pa neki Meglič in Slaneg. Vsi so imeli pri sebi pištole. Megliča in Slanega imajo tudi že pod ključem. Sedaj še ne vedó, ali so to Kranjci ali Hrvatje. Za drugimi člani te roparske družbe pozveduje orožništvo.

Vrta orožnika — ali lov za konjskimi tatovi Iz blejskega kota. Dne 22. majnika zjutraj sporočilo se je orožnikoma g. Mart. Korošec, c. kr. postajevodji na Boh. Beli, in tovarišu g. A. Poženel, ki sta bila že od 2. ure ponoči na službenem obhodu, da sta dva cigana, eden bos, drugi gologlav, dva konja gnala po stranski poti pod Babjim zobom. Orožnika jo takoj udereta za njima, ker je bil sum opravičen, da sta cigana konja ukradla. Kmalu sta dobila sled, ki je kazal čez Jelovico na Goriško-Razdalje, ki je bilo v pričetku zasledovanja med orožnikoma in cigani vsaj dve uri hoda, postajalo je sicer vedno krajše, a ker sta cigana predobro

poznala pot tudi med največjim skalovjem, trajal je lov vkljub temu celi dan, do 7. ure zvečer. Orožnika sta vstrajala brez vsake jedi in počitka, parkrat celo v smrtni nevarnosti, da padeta raz pečine — skozi sedemnajst ur na lovu. Ker so se slednjič ciganoma le preblizu svetile orožniške puške, pustila sta konja, da sta sama mogla laglje bežati proti italijanski meji, do katere sta imela le še par ur hoda. Konja, vredna 800 kron, pripeljali so na Boh. Belo. Bila sta ukradena dvema posestnikoma iz Noč na Koroškem. Ko sta izvedela, da so orožniki konja že 22. majnika dobili, se nista mogla načuditi, kako je to mogoče, ker sta jih na planini šele 23. majnika pogrešila in sta še le ta dan brzojavno naznanila tatvino c. kr. okrajnemu glavarstvu v Radovljici. Iz srca hvaležna orožnikoma sta odgnala svoja šarca nazaj v Gorotan. — Tacih orožnikov bode sedaj ob gradnji železnice Gorenjska živo potrebovala.

V Loreto! Dne 6. julija se poda iz Ljubljane več oseb na božjo pot v Loreto. Odhod ob pol 5. uri zjutraj z južnega kolodvora. Vožnja stane do Reke in nazaj okoli 11 kron, po morju sem in tje 13 K 04 v in železnica od Ankone do Lorete in nazaj okoli 2 K., skupaj torej kakih 26 kron ali 13 gold. Povratek v Ljubljano dne 8. julija opoludne. Kdor se želi udeležiti romanja, naj bo omenjenega dne pred pol 5. uro na ljubljanskem južnem kolo dvoru.

Knezoškof ne išče delavcev za Ameriko. Po deželi razširjajo nekateri govorice, da naš knezoškof išče delavcev za Ameriko in da jim dá prosto vožnjo. Vsled tega prihaja v Ljubljano poizvedovat mnogo ljudi. Dotične govorice nimajo seve nobene podlage, kar naj se blagohotno vzame na znanje.

Umrli je v ljubljanskem „Leonišču“ bivši župnik na Golem č. g. Lovro Mencinger, večkrat previden s sv. zakramenti. Bolan je bil že dvanajst let. Naj v miru počiva!

Kranjska trgovska in obrtna zbornica. Gospod deželni poslanec Andrej Mejač je odložil mesto svetnika kranjske trg. in obrtne zbornice. Na njegovo mesto pride trgovec g. Alfred Ledenic iz Ljubljane.

Izlet „Slovenske krščansko socialne zveze“ na Šmarno goro. Na stotine slovenskega kršč. soc. delavstva je bilo nedeljo 7. junija na Šmarni gori, na katero ga veže obljuba. Vsako leto so večje množice, ki romajo 7. junija na Šmarno goro, dokaz naraščajoče zavesti mej nami. Pred Marijinim oltarjem je stal prapor „Slov. kršč. soc. zveze“, poleg zastave društva sv. Jožefa iz Trziča, ki se je pridružilo izletnikom z večjim številom svojih članov. Po cerkvenem opravilu, katerega je opravil „Zvezin“

predsednik g. dr. Krek, se je vršila velika ljudska veselica na planinci. Velika hrvatska zastava je plapolala nad prostorom. Planinica se je skoro napolnila z občinstvom, katerega je pozdravil g. dr. Krek, povdarjajoč, da bo Šmarna gora skoro premajhna postala za naše čete. Jasno oko nam je odprto v bodočnost, ki je naša. V zavesti, da zemlja, na kateri stojimo, je naša, stopamo v boj. Na raznih krajih so nastopali nato pevski zbori iz Vodmata, Št. Vida, (dva: čitalnični in cerkveni), Trziča, Mengša, in Vevč. Bila je to nenavadna živahnost. Številno občinstvo, mej katerim je bilo tudi mnogo zastopnikov in zastopnic naših društev iz Ljubljane, Medvod, Domžal itd., je pevcem in pevkam navdušeno ploskalo. Izmej delavcev so vstajali govorniki in krepko govorili o svojih težnjah. Vmes je vstrajno vdarjal tamburaški zbor bralnega društva iz Vodmata, katero društvo si je za izlet pridobilo velikih zaslug. Po zelenih travnikih pa se je bil vroč boj s koriandolo. Popoludanski dež je nekoliko predčasno končal veselico, vendar veselja izletnikov to ni motilo. Po obisku prijaznega Št. Vida so se izletniki peš in pa z raznimi vlaki vračali v Ljubljano in na Gorenjsko.

Drobtinice.

Fotografiranje iz daljave Neki angleški parlamentarec, ki je skupno z Markonijem obiskal Italijo, je pripovedoval po povratku v domovino, da je videl na observatoriju v bližini Rima povsem nove poskuse fotografiranja s pomočjo elektrike. Po najnovejših poskusih se lahko fotografira v daljavo 20 angleških milj. Kakor pravi ta mož, se bo fotografiranje jako razvilo.

Velikanska povodenj divja v Severni Topeki v Ameriki. Ta kraj je po vodah popolnoma ločen od drugih krajev. Poleg vode je izbruhnil v Severni Topeki strašen ogenj v katerem je zgorelo 30 oseb. Od 10.000 ljudi jih je 7000 zapustilo mesto. 150 oseb je utonilo. Ves severni del mesta Topeke je pod vodo in bati se je, da so ondi razrušena vsa poslopja. Železniški most Union Pacific železnice se je podrl. Sedemindvajset oseb je pri tem utonilo. Pet drugih mostov je voda podrla in odnesla. V Kansas City, drž. Missouri se je vnel silno velik požar, ki je vpepelil veliko število hiš. Vsled hudega deževja je pa bil pogašen navstali veliki požar. Jedina železniška zveza se vzdržuje na jugozapad. Vsled gromadenja obrata s tovari mora trgovina mirovati. Telefonske in brzojavne zveze so pretrgane izvzemši one na vshod. Radi prebivalcev mesta onkraj reke Kansas so v velikih skrbeh. Vzlic vsem

prizadevanjem ni bilo možno ustvariti zveze žnjimi. Podporne komisije dajejo živeža tisočem. Redarstvo je dobilo ukaz, naj takoj ustrelj vsakogar, ki bi hotel pleniti. — V Gainstille je vihral včeraj opoludne tornado (vrtinec), ki je kar raztrgal mnogo hiš, a druge je odnesel daleč proč. Sodi se, da je poginilo nad 200 oseb. Vihar je podrl več mlinov za pavolo. O tem je bilo usmrtenih 80 oseb.

Dvanajst dni pod vodo — živ. Pri zadnjih velikih nezgodah na Severnem morju se je ponesrečil tovorni brod „Ernete“, ki je vozil iz Memela v Oldenburg. Na ladji je bilo poleg kapitana Engellandta še troje mornarjev. Nemoč je bilo uiti viharju. Kapitan se je ravno mudil v kajiti, ko se silen val zažene v ladjo in jo prevrne. Vse tri mornarje je vrglo raz krova v razburkano morje, kapitanu pa je val zatvoril vrata kajite, da jih ni mogel več odpreti. In vihar je metal ladjo po morju, dokler je ni šele dvanajsti dan dobila neka druga ladja. Mislili so mornarji najpreje, da je to kak ostanek razbite ladje. Pa ko so jo pritegnili k svoji ladji in se hoteli prepričati, so zagledali skozi okno nekega človeka v kajiti. Na morji si niso upali prodreti ladije, da bi oprostili nesrečnika, ker so se bali, da ne bi voda udrla v kajito in ga zadušila. Vlekli so torej ladjo do pristanišča in tu se jim je posrečilo oprostiti nesrečnega kapitana, ki je bil celih 12 dni pod morjem. Kapitan je izšel iz dvanajstdnevnega groba zdrav in čil, živeža je imel še za kake tri dni.

Društvo proti grdīm besedam se je ustanovilo v Londonu. Člani se zavežejo, da nikdar ne izpregovorē nikake surove in nedostojne besede. V društvu je posebno veliko duhovnikov in oseb iz aristokratskih krogov. To društvo je tudi dalo nabiti pozive na posredovalnice za delo, na tovarne in slična mesta, ki pozivljejo posle in delavce, naj se kolikor mogoče izogibljejo surovostij in neslanostij, posebno kletvinj. Za „Narod“ ta „roba“ ni!

Go·podarska organ zacija ameriških Slovencev. Kdor pazno zasleduje razvitek gospodarske organizacije ameriških Slovencev, mora priznati, da se je že dosti hvalevrednega doseglo. Gotovo veliko dobrega pa utegne storiti za naše varčne delavce mlado domače podjetje „Stavbinsko posojilno društvo Rađecky“ v slovenski naselbini Utica, Illinois. Če bi rojaki širom sveta hoteli obračati več pozornosti do tega podjetja, bi lahko Slovenci imeli svojo lastno posojilnico v Ameriki.

Britev reže žico. John Pieper, nožar v Hamiltonu, Ohio, je 27. pr. m. javno razkazoval nov način, kako se trdi jeklo, zlasti z ozirom na ostrine, kar utegne popolnoma preustrojiti nožarsko industrijo.

Britev, utrjena po Pieperjevem načinu, je rezala trdo žico, kakor trsko ter bila koj·potem rabljena za britje. Njena ojstrina ni bila prav nič poškodovana. Močan mesarski nož je bil z vso lahkoto zarezan v četrť palca debelo navadno jeklo. Kapitalisti bodo pomagali Pieperju zasnovati družbo za izdelovanje takih nožev in britev.

Potovanje pod lokomotivo. Nedavno je opazil strojevodja Rejman na baltiški progi čudnega potnika. Ta potnik je kmet iz reselske okolice, ki je sedeč na vezavi enega voza z drugim se večkrat po noči tako prepeljal iz enega v drugi kraj. Ta potnik se sam čudi, kako da ga že niso preje opazili, ker je tako skoro vso Rusijo v Evropi in Aziji prepotoval in bil sedaj namenjen na Kitajsko. Izročēn je bil sodišču, vendar upa, da ko ga oprostē, se bode vendar brez voznega listka peljal na Kitajsko.

Obleka iz papirja. V sto letih, tako pišejo francoski časniki, bodo ljudje, izključno oblečeni v papirnate obleke. Na Nemškem že izdelujejo take obleke, ki so lahke in jako po ceni. Obleka iz papirja stane kakih 5 glđ. in je baje tudi trpežna proti mokroti. Na Kitajskem nosijo take obleke že precej dolgo časa.

Otrok se ne sme strašiti. Znano je, da otrok ne prinese s seboj na svet nikakega strahu, niti ne, kakor bi mislili, pred očividnimi nevarnostmi. Saj vemo, da otrok hlastno seže s svojo ročico po goreči žveplenki, ki jo mu ponudimo, kakor po kaki prav dobri stvari. Še·le ko postanejo starejši, se nauče polagoma posameznih škodljivih stvari in se bati. Ravno v tem času, ko je otroška domišljija tako dovzetna, začno pestunje in matere strašiti otroke z raznimi „bavbavi“, risi in drugimi strahovi ki hodijo po noči okoli. Otroci potem celo noč sanjajo o strahovih, o kojih so slišali po dnevi, ter si ne upajo več ostati v temi, ker se boje teh strahov. In tako „pomirjevanje“ za otroke nikakor ni zdravo, ker s tem se zastruplja mlada domišljija otrok in dostikrat so taki „strahovi“ tudi vzrok nevarnih otročjih bolezni. Naj pazijo matere in pestunje, da ne mirijo s takimi „strahovi“ mladih razposajenčkov!

Slovenska predstava v Afriki. Iz Aleksandrije se nam piše: V nedeljo dne 17. maja smo imeli v naši čitalnici prvo slovensko predstavo. Vrle Slovenke so prav dobro igrale burko: „Zakleta soba v gostilni ‚pri zlati goski““. Prikladna je ta burka sosebno našim razmeram, zato je vsem ugajala najbolj še hišna Kati, ki je res izborno spolnila svojo nalogo. Vsi navzoči so bili presenečeni radi lepega vspeha — in da se tudi v Afriki kaj tacega vidi.

Iz Strug. Nesreča. Dne 9. maja se jepri otročji igri velik kamen zvalil na osemletno učenko Ivano Hegler iz Raplovega in jo na mestu ubil. Tolažljivo je to, da je bila 4. maja pri sv. birmi v Ambrusu in je 2. maja prvič prejela zakrament sv. pokore. Gospod reši nas nagle in neprevidene smrti.

Izseljevanje iz Norvegije. Izseljevanje iz Norvegije se silno množi. So vasi, v katerih prebiva komaj par ljudi. Poroča se tudi vladi, da je mnogo hiš praznih, zemljišča neobdelana in zapuščena. V par letih se je izselilo nad 40.000 ljudi, prošlo leto samo pa nad 10.000 ljudi. Vlada sedaj resno premišljuje, kako bi mogla zabraniti ali vsaj omejiti to izseljevanje.

Skopi kralj Edvard. Cesar Viljem je o. priliki svojega bivanja v Rimu daroval za rimske ubožce 10.000 lir, kralj Edvard pa samo 100 funtov šterlingov. Šaljivi list „Travazzo“ piše o tem: „Včeraj so se zbrali zaupniki beračev, pohabljenecv in siromakov v posvet in enoglasno sklenili, da dajo iz zvezne blagajne 100 funtov šterlingov v podporo pomoči potrebnih in potepajočih se vladarjev. Sklep je bil navdušeno pozdravljen.“

48 in pol leta v ječi. Minolega meseca je zapustil kaznilnico v Kopru starec 65 let, imenom Fran Bertom, rodom iz Poreča. Starec je večji del svojega življenja preživel po ječah. Kot 15letni deček je že v vojni mornarnici v obrambi ubil dva svojih tovarišev. Ko je došel iz ječe, je ubil dve drugi osebi. Za ta zločinstva je obsedel v temnici 48 in pol leta: 30 v Gradiški poslednjih 18 in pol pa v Kopru.

Pošten bolnik. Zdravnik bolniku: „Malo jejte, zmerno pite, ostajajte zvečer doma, kadite malo in gibajte se kolikor mogoče vsaki dan s tem, da telovadite in greste sprehajat se!“ — Bolnik: „I, gospod zdravnik, če bi hotel vse to storiti, ne potreboval bi nobenega zdravnika!“

Izkupil jo je. V neki družbi se nek mladenič baha posebno s tem, da na prvi pogled vé, kaj ljudje o njem mislijo. Vse se čudi, — le neka gospa se oglasi rekoč: „To Vam mora pa dostikrat prav neprijetno biti!“

V šoli. Učitelj: „Kedaj je pravi čas jabolka obrati?“ Učenec: „Kadar ni velikega psa na vrtu!“

Premajhna klobasa. Mesar: „Ali ima kako napako ta klobasa?“ — Kupec: „Da, njena konca mi nista všeč!“ — Mesar: „No, saj ima dva konca kakor vsaka klobasa!“ — Kupec: „Je že res, — pa preblizu sta si!“

Prav na vsaki način Pri naboru vojaških novincev je gospod ‚feldbebel‘ vodil novince iz zdravnikove sobe k ‚adjutantu‘ v drugo sobo, kjer so dobili izpričevalo, ali je kateri zakaj ali ne. Če je bil dotični, katerega je spremljal, ‚potrjen‘, nagovoril ga je tako-le: „Tako, Vi ste potrjen? To je velika čast, vojak biti — sedaj ste moj tovariš — že lahko daste za en liter!“ — Če je bil pa kateri ‚zvržen‘, mu je pa tako dejal: „Vi ste zvržen, — to je nekaj vredno! Koliko sitnosti in truda si boste prihranili; velikansko srečo imate — že lahko daste za en liter!“

Stric: „Obljubil sem, da plačam vse tvoje upnike, če prestaneš skušnjo, — pa je nisi!“ — Nečak: „Grdeži nesramni niso vredni te dobrote!“

A: „Bi mi li ne hotel pod pasho seči s petimi goldinarji?“ — B: „Ne, preveč zgačká!“

„Po svojem stanu živeti“ pomeni dandanes: trikrat toliko zapraviti, kakor se zasluži.

V šoli. Profesor: „Da se dá sopar porabiti, o tem se našim prednikom še sanjalo ni. To jim je bila s sedmerimi pečati zapečatena španska vas.“

Za smeh in kratek čas.

(Prebrisan tat.) Cigan, ki je bil prišel k izpovedi, je spovedniku ukradel žepno uro, ne da bi bil ta zapazil. Potem se je tako-le izpovedal: „Duhovni oče, jaz sem eno uro ukral in to zelo obžalujem. Kaj mi je storiti?“ — Duhovnik: „Daj jo lastniku nazaj!“ — Cigan: „Tukaj je ura, častiti gospod!“ — Duhovnik se še ne ozrél, marveč pravi: „Jaz je ne rabim, ampak kakor sem že rekel, daj jo lastniku nazaj!“ — Cigan: „Sem mu jo že ponudil, pa je nikakor neče nazaj!“ — Duhovnik: „Potlej jo z dobro vestjo obdrži!“ — Cigan: „Zahvalim za tolažilo!“

Obelisk.

(Sestavil Luštrek Feliks.)

	a	Soglasnik
	a a a	število
	a a a a a	pijača
	a a a a a	možko krstno ime
b c č d d d d		slovenski pisatelj
e e e e e e e		sad
e e e e e e e		letni čas
g h i i i i i		nebeški prebivalec
i i i j j j j		domača žival
j j j k k k k		del sveta
l l l l l l l		prerok
l l m m m n n		trg na Kranjskem
n n n n n o o		ptica močvirnica
o o o p p p p		narod
p r r r r r r		vas na Gorenjskem
r s s š t t t		vojaški poveljnik,
t t v v v v v		žensko ime.

Besedni uganki.

I.

- • ×× • Zloge: hra, vač, pe, se, ver,
 • • ×× • lin, prtič, vi, žič, bo, ko sestavite
 • • ×× • v besede sledečega pomena: mo-
 • • ×× • čan veter, rokodelec, praznik, ime
 • • ×× • vetra, perilo, rastlina. Kaj povedo
 • • ×× • s križcem zaznamovane črke prav
 • • ×× • razvrščenih besed?

II.

Str . š . n k . n . c kr lj . v . d n . st . j .
 . br . n . v . č . v .

Nadomestite v teh besedah primerne samoglasnike.

Črka T.

a a a a a
 e e e e e
 i l l l l
 n n n n n
 p p p p p
 t t t t t
 v v v v v

V črki so tri krsna
 imena pa dve živali.

Rebus.

Srbski nima Gaj' X' ,olja.
 rod

Rešitev ugank v zadnji številki.

Križ.

Sv. Rešnje Telo.

Obelisk.

Svoji k svojim!

Besedna uganka.

Rožnik.

Rebus.

1. Preko žrtev do svobode.
2. V kupi je vtonilo več ljudi kot v morju.

Vse so prav rešili: Franc Zore, Martin Sirnik in Anton Jančič, fantje v Dravljah: Rok Kunovar, Alojzij Berbč, Franc Brenk, cerkveni peveci v Št. Vidu nad Ljubljano; Andrej Pagon v Poljanah pri Cerknem.

Izjava.

Podpisanec resno obžalujem, da sem dne 20. aprila tekočega leta v gostilni g. Frančiška Kocijančič-a na Črničevu vpriču gostov na skrajno žaljiv način napadel velečastitega gospoda Ivana Trpin-a, župnika v Mošnjah.

Jakob Jelenc

mizar

Črničev, dné 10. junija, 1903.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Loterijske srečke.

Lino,	13. junija	54	31	80	33	81
Trst,	13. junija	39	84	54	6	87
Dunaj,	6. junija	1	34	64	36	86
Gradeo,	6. junija	55	40	57	88	48

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; repno seme; raznih trav, več vrst graha in vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri 18 22-10

Josipu Kordinu v Ljubljani,
 pred Škofijo šte. 3.

☛ Kupuje pa brinjevo olje po visoki ceni.

☛ Mlatilnico z vlačilom (gepelnom)

dobro obrabeno iz sloveče tovarne H. Lanc prodá Jože Tomšič, posestnik v Gunceljah št. 7, p. Šent Vid pri Ljubljani.
 103 2-1

☛ Nad 200 strojev vedno v zalogi. ☛

93 4-1

Najfineje svetle
 = travne kose

vsaki kos pod jamstvom,

srpe, klepanja, nove vrste rinčice za kose in sploh vse poljedelske stroje posebno pa dobre mlatilnice in gepeljne, pajkelne in trijerje dobite najceneje pri

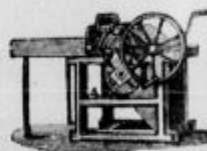
Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga poljaskih strojev

v Ljubljani,

Dunajska cesta šte. 16.

☛ Cenike pošljemo brezplačno. ☛

Tiska »Katoliška Tiskarna«.